

## บทที่ ๔

### ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง “การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ดังนี้

๔.๑ ผลการศึกษาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการศึกษาการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๓ ผลการศึกษาการหาความสัมพันธ์การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๔ ผลการเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

#### ๔.๑ ผลการศึกษาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๑.๑ สัญลักษณ์ ที่ใช้ในการแปลความหมาย กำหนดไว้ดังนี้คือ

|                   |     |                                                 |
|-------------------|-----|-------------------------------------------------|
| $\bar{X}$         | แทน | ค่าคะแนนเฉลี่ย                                  |
| S.D               | แทน | ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน                             |
| n                 | แทน | ขนาดของตัวอย่าง                                 |
| t                 | แทน | ค่าสถิติทดสอบแบบที (t-test)                     |
| F                 | แทน | ค่าสถิติทดสอบแบบเอฟ (F-test)                    |
| df                | แทน | ค่าองศาแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)    |
| SS                | แทน | ผลรวมของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (sum of square) |
| MS                | แทน | ความแปรปรวน (mean of sum of square)             |
| * $p \leq 0.05$   | แทน | การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05               |
| pp** $\leq 0.01$  | แทน | การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01               |
| p*** $\leq 0.001$ | แทน | การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001              |
| $p > 0.05$        | แทน | การไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05            |

## ๔.๒ ผลการศึกษาระดับการนำหลักไตรสิกขาไปใช้กับชีวิตประจำวันของนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น ๓ ตอน ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

**ตอนที่ ๑** สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (percentage)

**ตอนที่ ๒** การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$  ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.)

**ตอนที่ ๓** การทดสอบสมมติฐาน

๓.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก กับเพศ ระดับชั้นเรียน อาชีพผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครอง ตามลำดับ โดยใช้การทดสอบ ไค-สแควร์

๓.๒ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก จำแนกตามเพศ ระดับชั้นเรียน อาชีพผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว การช่วยเหลืองานของผู้ปกครอง และการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครอง วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าทีสำหรับตัวแปร ๒ กลุ่ม การวิเคราะห์ทางเดียว (one-way ANOVA) สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบความแตกต่างของนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ ด้วยเชฟเฟ (Schaffer's test)

## ๔.๓ ผลการศึกษาความสัมพันธ์การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

**ตอนที่ ๑** สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของเพศ ระดับชั้นเรียน อาชีพผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครองดังต่อไปนี้

ตาราง ๑ ร้อยละ (จำนวน) ของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

| สถานภาพ                                         | จำนวน<br>(n = ๓๕๘ คน) | ร้อยละ |
|-------------------------------------------------|-----------------------|--------|
| <b>๑. เพศ</b>                                   |                       |        |
| ๑) ชาย                                          | ๑๖๗                   | ๔๖.๖๕  |
| ๒) หญิง                                         | ๑๙๑                   | ๕๓.๓๕  |
| <b>๒. ระดับชั้นเรียน</b>                        |                       |        |
| ๑) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔                        | ๑๒๔                   | ๓๔.๖๔  |
| ๒) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕                        | ๑๒๐                   | ๓๓.๕๒  |
| ๓) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖                        | ๑๑๔                   | ๓๑.๘๔  |
| <b>๓. จำนวนสมาชิกในครอบครัว</b>                 |                       |        |
| ๑) มีสมาชิกในครอบครัว ๑-๔ คน                    | ๑๔๐                   | ๓๙.๑๑  |
| ๒) มีสมาชิกในครอบครัว ตั้งแต่ ๕ คน ขึ้นไป       | ๒๑๘                   | ๖๐.๘๙  |
| <b>๔. อาชีพของผู้ปกครอง</b>                     |                       |        |
| ๑) ข้าราชการ / พนักงานของรัฐ                    | ๒๐                    | ๕.๕๙   |
| ๒) ทำงานบริษัทเอกชน / โรงงาน                    | ๑๒๐                   | ๓๓.๕๒  |
| ๓) ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย                       | ๖๙                    | ๑๙.๒๗  |
| ๔) รับจ้างทั่วไป                                | ๗๑                    | ๑๙.๘๓  |
| ๕) ไม่ระบุคำตอบ                                 | ๗๘                    | ๒๑.๗๙  |
| <b>๕. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว</b>            |                       |        |
| ๑) ดี                                           | ๑๑                    | ๓.๐๗   |
| ๒) ปานกลาง                                      | ๒๙๐                   | ๘๑.๐๐  |
| ๓) ยากจน                                        | ๕๗                    | ๑๕.๙๒  |
| <b>6. การอบรมสั่งสอนของผู้ปกครอง</b>            |                       |        |
| ๑) อบรมสั่งสอนเป็นประจำสม่ำเสมอ                 | ๖๙                    | ๑๙.๒๗  |
| ๒) อบรมสั่งสอนเมื่อทำความผิด                    | ๒๑๕                   | ๖๐.๐๖  |
| ๓) ว่ากล่าวสั่งสอน และลงโทษทุกครั้งที่ทำความผิด | ๕๘                    | ๑๖.๒๐  |
| ๔) ไม่ระบุคำตอบ                                 | ๑๖                    | ๔.๔๗   |

จากตาราง ๑ พบว่าสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นหญิงคิดเป็นร้อยละ ๕๓.๓๕ เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๖๔ มีจำนวนบุคคลใน

ครอบครัวจัดเป็นครอบครัวตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๘๙ อาชีพของผู้ปกครองทำงาน  
บริษัทเอกชน / โรงงาน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๕๒ ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระดับปานกลาง  
คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๐๐ และการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครอง ผู้ปกครองอบรมสั่งสอนเมื่อทำ  
ความผิด คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๐๖

**ตอนที่ ๒** การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖  
ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก

**ตาราง ๒** การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖  
ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านการบริโภคอาหาร

| การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวัน<br>ด้านการบริโภคอาหาร | ระดับในการปฏิบัติ |              |                |
|----------------------------------------------------------------|-------------------|--------------|----------------|
|                                                                | $\bar{X}$         | S.D.         | แปลผล          |
| <b>การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวัน (รวม)</b>             | <b>๓.๑๘๗</b>      | <b>๐.๗๖๑</b> | <b>ปานกลาง</b> |
| <b>ศีลกับการบริโภคอาหาร (รวม)</b>                              |                   |              |                |
| ๑. ล้างมือให้สะอาด ก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง                  | ๓.๔๘๙             | ๐.๘๕๙        | มาก            |
| ๒. ให้ผู้อาวุโส เริ่มรับประทานอาหารก่อน จึงจะรับประทานอาหาร    | ๓.๒๒๖             | ๑.๐๙๖        | ปานกลาง        |
| ๓. ไม่คายอาหารที่ตักเข้าปากแล้วถ้าจำเป็นต้องคาย                | ๒.๘๐๗             | ๑.๓๑๑        | ปานกลาง        |
| . ควรเอาผ้าเช็ดหน้าป้องปากแล้วคายลงในกระดาชเช็ดมือ             |                   |              |                |
| <b>สมาธิกับการบริโภคอาหาร (รวม)</b>                            | <b>๓.๖๑๗</b>      | <b>๐.๗๘๓</b> | <b>มาก</b>     |
| ๑. ไม่ส่งเสียงดังในขณะที่รับประทานอาหาร                        | ๓.๒๖๗             | ๑.๐๕๖        | ปานกลาง        |
| ๒. เวลาดื่มน้ำไม่ควรรีบร้อน ค่อย ๆ ดื่มทีละน้อย                | ๔.๐๖๒             | ๑.๐๑๙        | มาก            |
| ๓. เคี้ยวอาหารให้ละเอียดก่อน แล้วค่อยกลืนลงคอ                  | ๓.๖๘๕             | ๑.๑๓๓        | มาก            |
| <b>ปัญญากับการบริโภคอาหาร (รวม)</b>                            | <b>๔.๓๙๘</b>      | <b>๐.๒๒๔</b> | <b>มาก</b>     |
| ๑. รับประทานอาหารให้ครบ ๕ หมู่ ในปริมาณที่เหมาะสม              | ๓.๔๕๕             | ๐.๙๐๙        | ปานกลาง        |
| ๒. รับประทานอาหารที่สุกสะอาด (อาหารร้อน ใช้ช้อนกลาง)           | ๓.๘๐๑             | ๐.๙๕๘        | มาก            |
| ๓. เลือกรับประทานอาหาร ที่บรรจุด้วยภาชนะ หรือบรรจุ             | ๓.๘๓๘             | ๐.๙๑๙        | มาก            |
| . ปราศจากสารพิษ ที่มีความปลอดภัยต่อร่างกาย                     |                   |              |                |
| <b>ภาพรวม</b>                                                  | <b>๓.๙๔๗</b>      | <b>๐.๔๙๗</b> | <b>มาก</b>     |

จากตาราง ๒ พบว่าการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้น  
ประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านไตรสิกขากับการบริโภค

อาหาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.947$ , S.D. = 0.497) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ๑ ด้าน ระดับมาก ๒ ด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัญญากับการบริโภคอาหาร ( $\bar{X} = 4.394$ , S.D. = 0.224) สมารถกับการบริโภคอาหาร ( $\bar{X} = 3.617$ , S.D. = 0.783) ศีลกับการบริโภคอาหาร ( $\bar{X} = 3.147$ , S.D. = 0.761)

**ตาราง ๓** การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านไตรสิกขากับการศึกษา

| การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวัน<br>ด้านการศึกษา    | ระดับในการปฏิบัติ |              |                |
|-------------------------------------------------------------|-------------------|--------------|----------------|
|                                                             | $\bar{X}$         | S.D.         | แปลผล          |
| <b>ศีลกับการศึกษา (รวม)</b>                                 | <b>3.849</b>      | <b>0.737</b> | <b>มาก</b>     |
| ๑. นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย ของโรงเรียน             | 3.693             | 0.841        | มาก            |
| ๒. ทำงานที่ครูมอบหมายให้ด้วยตนเองไม่คัดลอกงานเพื่อน         | 4.054             | 0.961        | มาก            |
| ๓. มีความเป็นระเบียบ เรียบร้อยและมีความสามัคคี<br>ในหมู่คณะ | 3.802             | 0.895        | มาก            |
| <b>สมารถกับการศึกษา (รวม)</b>                               | <b>3.707</b>      | <b>0.674</b> | <b>มาก</b>     |
| ๑. การปฏิบัติกิจกรรมการเข้าแถวหน้าเสาธงด้วยความตั้งใจ       | 3.876             | 0.866        | มาก            |
| ๒. เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู และตั้งใจเรียนในชั้นเรียน        | 3.645             | 0.902        | มาก            |
| ๓. มีสมารถในการเรียนและเรียนรู้วิชาต่าง ๆ อย่างมีความสุข    | 3.824             | 0.834        | มาก            |
| <b>ปัญญากับการศึกษา (รวม)</b>                               | <b>3.430</b>      | <b>0.681</b> | <b>ปานกลาง</b> |
| ๑. มีความรู้ การคิดวิเคราะห์ และสรุปเป็นผังความคิดได้       | 3.296             | 0.957        | ปานกลาง        |
| ๒. มีความรู้ การใช้หลักธรรม “หัวใจนักปราชญ์” สุ-จิ-ปุ-ติ    | 3.547             | 0.783        | มาก            |
| ๓. มีความเชื่อมั่นในตนเองมีเหตุผลและมีเป้าหมายชีวิต         | 3.644             | 0.864        | มาก            |
| <b>ภาพรวม</b>                                               | <b>3.682</b>      | <b>0.656</b> | <b>มาก</b>     |

จากตาราง ๓ พบว่า แสดงว่าการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านไตรสิกขากับการศึกษา พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.682$ , S.D. = 0.656) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ๑ ด้าน ระดับมาก ๒ ด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ คือ กับการศึกษา ( $\bar{X} = 3.849$ , S.D. = 0.737) สมာธิกับการศึกษา ( $\bar{X} = 3.707$ , S.D. = 0.647) ปัญญากับการศึกษา ( $\bar{X} = 3.430$ , S.D. = 0.641)

ตาราง ๔ การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านไตรสิกขากับการออกกำลังกาย

| การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวัน<br>ด้านการออกกำลังกาย       | ระดับในการปฏิบัติ |              |                |
|----------------------------------------------------------------------|-------------------|--------------|----------------|
|                                                                      | $\bar{X}$         | S.D.         | แปลผล          |
| <b>ศีลกับการออกกำลังกาย (รวม)</b>                                    | <b>๓.๓๙๙</b>      | <b>๐.๙๐๗</b> | <b>ปานกลาง</b> |
| ๑. มีการออกกำลังกายทุกวัน อย่างสม่ำเสมอ                              | ๓.๗๖๒             | ๐.๙๖๓        | มาก            |
| ๒. มีความอดทนและมุ่งมั่นออกกำลังกายอย่างมีความสุข                    | ๓.๑๕๙             | ๑.๐๖๑        | ปานกลาง        |
| ๓. ควบคุมตนเองให้มีวินัยในการออกกำลังกาย                             | ๓.๔๔๗             | ๐.๙๘๙        | ปานกลาง        |
| เพื่อให้เกิดผลดีต่อสุขภาพของร่างกาย                                  |                   |              |                |
| <b>สมาธิกับการออกกำลังกาย (รวม)</b>                                  | <b>๓.๕๓๔</b>      | <b>๐.๘๕๒</b> | <b>มาก</b>     |
| ๑. มีสติในขณะออกกำลังกาย                                             | ๓.๘๑๑             | ๐.๙๓๕        | มาก            |
| ๒. มีสมาธิ และจิตใจมั่นคงแน่วแน่ ในการออกกำลังกาย                    | ๓.๖๑๒             | ๐.๙๙๔        | มาก            |
| ๓. การออกกำลังกาย ทำให้มีสุขภาพที่ดี และได้ฝึกสมาธิไปพร้อม ๆ กันด้วย | ๓.๕๔๒             | ๐.๙๔๘        | มาก            |
| <b>ปัญญากับการออกกำลังกาย (รวม)</b>                                  | <b>๓.๙๔๔</b>      | <b>๐.๗๖๑</b> | <b>มาก</b>     |
| ๑. รู้จักคำนึงถึงสิ่งที่จะได้รับประโยชน์จากกีฬาประเภทนั้น            | ๓.๙๙๒             | ๐.๙๑๘        | มาก            |
| ๒. รู้จักเลือกการออกกำลังกาย / กีฬาให้เหมาะกับตนเอง                  | ๓.๙๑๖             | ๐.๘๔๓        | มาก            |
| ๓. นักเรียนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง และมีสุขภาพจิตดี                   | ๓.๘๕๘             | ๐.๘๘๒        | มาก            |
| <b>ภาพรวม</b>                                                        | <b>๓.๖๐๓</b>      | <b>๐.๗๘๑</b> | <b>มาก</b>     |

**จากตาราง ๔** พบว่าการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านไตรสิกขากับการออกกำลังกาย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.603$ , S.D. = 0.741) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ๑ ด้าน ระดับมาก ๒ ด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ปัญญากับการออกกำลังกาย ( $\bar{X} = 3.944$ , S.D. = 0.761) สมธิกกับการออกกำลังกาย ( $\bar{X} = 3.534$ , S.D. = 0.852) ศีลกับการออกกำลังกาย ( $\bar{X} = 3.399$ , S.D. = 0.907)

**ตาราง ๕** การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านไตรสิกขากับการพักผ่อน

| การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวัน<br>ด้านการพักผ่อน                          | ระดับในการปฏิบัติ |              |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------------|------------|
|                                                                                     | $\bar{X}$         | S.D.         | แปลผล      |
| <b>ศีลกับการพักผ่อน (รวม)</b>                                                       | <b>๔.๒๘๒</b>      | <b>๐.๘๒๔</b> | <b>มาก</b> |
| ๑. พักผ่อน โดยนอนหลับสนิท อย่างน้อยวันละ ๘ ชั่วโมง                                  | ๔.๓๖๙             | ๑.๒๐๒        | มาก        |
| ๒. พักผ่อนร่างกายและจิตใจ เพื่อให้ตนไม่มีความเครียด                                 | ๔.๖๐๕             | ๐.๙๔๓        | มากที่สุด  |
| ๓. พักผ่อนเพื่อให้มีจิตใจเบิกบานร่าเริงและสุขภาพจิตที่ดี                            | ๓.๙๘๑             | ๐.๙๐๐        | มาก        |
| <b>สมธิกกับการพักผ่อน (รวม)</b>                                                     | <b>๓.๖๓๐</b>      | <b>๐.๗๔๐</b> | <b>มาก</b> |
| ๑. การไหว้พระสวดมนต์และทำสมาธิก่อนนอนทุกคืน                                         | ๓.๓๘๘             | ๑.๐๑๗        | ปานกลาง    |
| ๒. พักผ่อนร่างกายและจิตใจให้สงบโดยปฏิบัติสมาธิ                                      | ๓.๖๙๖             | ๐.๐๘๗        | มาก        |
| ๓. พักผ่อน ด้วยอิริยาบถที่ทำให้ร่างกายเกิดความสมดุล เพื่อผ่อนคลายไม่รู้สึกปวดเมื่อย | ๓.๙๗๒             | ๐.๙๐๗        | มาก        |
| <b>ปัญญากับการพักผ่อน (รวม)</b>                                                     | <b>๓.๖๒๖</b>      | <b>๐.๗๒๕</b> | <b>มาก</b> |
| ๑. รู้จักเลือกสรรกิจกรรมที่ดีมีประโยชน์ต่อการพักผ่อน                                | ๓.๗๒๘             | ๐.๙๑๔        | มาก        |
| ๒. รู้จักพบปะสังสรรค์ เพื่อทำให้จิตใจเบิกบานแจ่มใส                                  | ๓.๕๘๕             | ๐.๗๘๔        | มาก        |
| ๓. รู้จักเลือกใช้วิธีใช้เวลาว่าง พักผ่อนร่างกายและจิตใจอย่างมีความสุข               | ๓.๘๑๑             | ๐.๙๗๒        | มาก        |
| <b>ภาพรวม</b>                                                                       | <b>๓.๘๒๔</b>      | <b>๐.๖๒๒</b> | <b>มาก</b> |

**จากตาราง ๕** พบว่าการการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านไตรสิกขากับการพักผ่อน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.824$ , S.D. = 0.622) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ศีลกับการพักผ่อน ( $\bar{X} = 4.282$ , S.D. = 0.824) สมาธิกับการพักผ่อน ( $\bar{X} = 3.631$ , S.D. = 0.740) ปัญญากับการพักผ่อน ( $\bar{X} = 3.626$ , S.D. = 0.725)

**ตาราง ๖** การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านไตรสิกขากับการมีจิตอาสา

| การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวัน<br>ด้านการมีจิตอาสา            | ระดับในการปฏิบัติ |              |            |
|-------------------------------------------------------------------------|-------------------|--------------|------------|
|                                                                         | $\bar{X}$         | S.D.         | แปลผล      |
| <b>ศีลกับการมีจิตอาสา (รวม)</b>                                         | <b>๓.๕๔๒</b>      | <b>๐.๗๖๙</b> | <b>มาก</b> |
| ๑. ช่วยเหลือคนอื่นด้วยความเป็นมิตร                                      | ๓.๘๘๓             | ๐.๗๙๘        | มาก        |
| ๒. ช่วยเหลืองานภายในครอบครัว                                            | ๓.๕๒๒             | ๑.๐๐๗        | มาก        |
| ๓. ช่วยเหลือช่วยงานสังคมเช่นงานในชั้นเรียน และกิจกรรมของโรงเรียนเป็นต้น | ๓.๔๕๐             | ๑.๐๐๓        | ปานกลาง    |
| <b>สมาธิกับการมีจิตอาสา (รวม)</b>                                       | <b>๓.๕๑๑</b>      | <b>๐.๖๗๗</b> | <b>มาก</b> |
| ๑. มีอัธยาศัยที่ดีงามต่อทุกคน มีเหตุผลไม่มีอคติต่อผู้อื่น               | ๓.๕๖๕             | ๐.๙๐๒        | มาก        |
| ๒. มีความอดทน อดกลั้นรู้จักให้อภัยและไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น               | ๓.๖๔๖             | ๐.๙๒๗        | มาก        |
| ๓. มีความสุขใจที่ได้ช่วยเหลืองานส่วนรวมหรือสังคม                        | ๓.๓๙๒             | ๐.๙๔๖        | ปานกลาง    |
| <b>ปัญญากับการมีจิตอาสา (รวม)</b>                                       | <b>๓.๖๓๔</b>      | <b>๐.๗๔๗</b> | <b>มาก</b> |
| ๑. เป็นคนดี คิดดี พูดดี ทำแต่สิ่งที่ดีให้แก่ตนเองและผู้อื่น             | ๓.๗๑๙             | ๐.๘๔๔        | มาก        |
| ๒. เป็นคนขยันขันแข็ง ไม่เกียจคร้าน และตรงต่อเวลา                        | ๓.๔๗๖             | ๐.๙๐๒        | ปานกลาง    |
| ๓. เป็นคนที่มีจิตอาสาชอบช่วยเหลืองานส่วนรวมหรือสังคมอยู่เสมอ            | ๓.๗๔๕             | ๑.๐๙๘        | มาก        |
| <b>ภาพรวม</b>                                                           | <b>๓.๕๗๕</b>      | <b>๐.๖๘๕</b> | <b>มาก</b> |

จากตาราง ๖ พบว่าการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านไตรสิกขาเกี่ยวกับการมีจิตอาสา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.575$ , S.D. = 0.685) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ ปัญญากับการช่วยเหลือส่วนรวมหรือสังคม ( $\bar{X} = 3.634$ , S.D. = 0.747) ศีลกับการช่วยเหลือส่วนรวมหรือสังคม ( $\bar{X} = 3.511$ , S.D. = 0.677)

ตาราง ๗ การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ในภาพรวม ทั้ง ๕ ด้าน ดังรายละเอียดคือ

| การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวัน   | ระดับในการปฏิบัติ |       |       |
|--------------------------------------------|-------------------|-------|-------|
|                                            | $\bar{X}$         | S.D.  | แปลผล |
| ๑. ไตรสิกขาเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร         | 3.947             | 0.497 | มาก   |
| ๒. ไตรสิกขากับการศึกษา                     | 3.682             | 0.656 | มาก   |
| ๓. ไตรสิกขากับการออกกำลังกาย               | 3.603             | 0.741 | มาก   |
| ๔. ไตรสิกขากับการพักผ่อน                   | 3.824             | 0.622 | มาก   |
| ๕. ไตรสิกขากับการช่วยเหลือส่วนรวมหรือสังคม | 3.575             | 0.685 | มาก   |
| ภาพรวม                                     | 3.721             | 0.585 | มาก   |

จากตาราง ๗ พบว่าการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.721$ , S.D. = 0.585) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังได้ดังต่อไปนี้คือ ไตรสิกขาเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร ( $\bar{X} = 3.947$ , S.D. = 0.497) ไตรสิกขากับการพักผ่อน ( $\bar{X} = 3.824$ , S.D. = 0.622) ไตรสิกขากับการศึกษา ( $\bar{X} = 3.682$ , S.D. = 0.656) ไตรสิกขากับการออกกำลังกาย ( $\bar{X} = 3.603$ , S.D. = 0.741) ไตรสิกขากับการช่วยเหลือส่วนรวมหรือสังคม ( $\bar{X} = 3.575$ , S.D. = 0.685)

### ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐาน

๓.๑ ความสัมพันธ์ระหว่าง การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก กับอาชีพของผู้ปกครอง สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว และการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครองตามลำดับ

ตาราง ๘ แสดงค่าเป็นร้อยละ (จำนวน) และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาเกี่ยวกับการบริโภคอาหารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก

| อาชีพของผู้ปกครอง          | การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวัน |       | รวม    |
|----------------------------|---------------------------------------|-------|--------|
|                            | ด้านการบริโภคอาหาร                    |       |        |
|                            | ปานกลาง                               | มาก   |        |
| ๑. ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ | ๐.๘                                   | ๔.๗   | ๕.๕    |
|                            | (๓)                                   | (๑๗)  | (๒๐)   |
| ๒. ทำงานเอกชน / โรงงาน     | ๕.๙                                   | ๒๗.๗  | ๓๓.๖   |
|                            | (๒๑)                                  | (๙๙)  | (๑๒๐)  |
| ๓. ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย  | ๒.๐                                   | ๑๗.๓  | ๑๙.๓   |
|                            | (๗)                                   | (๖๒)  | (๖๙)   |
| ๔. รับจ้างทั่วไป           | ๓.๓                                   | ๑๖.๕  | ๑๙.๘   |
|                            | (๑๒)                                  | (๕๙)  | (๗๑)   |
| ๕. ไม่ระบุคำตอบ            | ๓.๑                                   | ๑๘.๗  | ๒๑.๘   |
|                            | (๑๑)                                  | (๖๗)  | (๗๘)   |
| รวม                        | ๑๕.๑๐                                 | ๘๔.๙  | ๑๐๐.๐๐ |
|                            | (๕๔)                                  | (๓๐๔) | (๓๕๘)  |

$$\chi^2 = ๒.๑๐๓, \quad df = ๔, \quad p = ๐.๗๑๗$$

จากตาราง ๘ พบว่า อาชีพของผู้ปกครองกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาเกี่ยวกับการบริโภคอาหารในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > 0.05$ )

ตารางที่ ๙ แสดงร้อยละ (จำนวน) และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก

| อาชีพของผู้ปกครอง          | การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวัน<br>ด้านการศึกษา |               | รวม             |
|----------------------------|-------------------------------------------------------|---------------|-----------------|
|                            | ปานกลาง                                               | มาก           |                 |
| ๑. ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ | ๒.๐<br>(๗)                                            | ๓.๖<br>(๑๓)   | ๕.๖๐<br>(๒๐)    |
| ๒. ทำงานเอกชน / โรงงาน     | ๑๕.๐<br>(๕๔)                                          | ๑๘.๔<br>(๖๖)  | ๓๓.๕<br>(๑๒๐)   |
| ๓. ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย  | ๗.๙<br>(๒๘)                                           | ๑๑.๕<br>(๔๑)  | ๑๙.๔<br>(๖๙)    |
| ๔. รับจ้างทั่วไป           | ๖.๒<br>(๒๒)                                           | ๑๓.๗<br>(๔๙)  | ๑๙.๙<br>(๗๑)    |
| ๕. ไม่ระบุคำตอบ            | ๙.๒<br>(๓๓)                                           | ๑๒.๖<br>(๔๕)  | ๒๑.๘<br>(๗๘)    |
| รวม                        | ๔๐.๐๐<br>(๑๔๔)                                        | ๕๙.๘<br>(๒๑๔) | ๑๐๐.๐๐<br>(๓๕๘) |

$$\chi^2 = ๔.๐๓๐, \quad df = ๔, \quad p = ๐.๔๐๒$$

จากตาราง ๙ พบว่า อาชีพของผู้ปกครองกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาเกี่ยวกับการศึกษาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > 0.05$ )

ตาราง ๑๐ แสดงร้อยละ (จำนวน) และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก

| อาชีพของผู้ปกครอง          | การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวัน |               | รวม            |
|----------------------------|---------------------------------------|---------------|----------------|
|                            | ปานกลาง                               | มาก           |                |
| ๑. ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ | ๓.๔<br>(๑๒)                           | ๒.๒<br>(๘)    | ๕.๖<br>(๒๐)    |
| ๒. ทำงานเอกชน / โรงงาน     | ๑๘.๔<br>(๖๖)                          | ๑๕.๑<br>(๕๔)  | ๓๓.๕<br>(๑๒๐)  |
| ๓. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย    | ๙.๓<br>(๓๓)                           | ๑๐.๑<br>(๓๖)  | ๑๙.๔<br>(๖๙)   |
| ๔. รับจ้างทั่วไป           | ๖.๔<br>(๒๓)                           | ๑๓.๔<br>(๔๘)  | ๑๙.๘<br>(๗๑)   |
| ๕. ไม่ระบุคำตอบ            | ๙.๒<br>(๓๓)                           | ๑๒.๖<br>(๔๕)  | ๒๑.๘<br>(๗๘)   |
| รวม                        | ๔๖.๖<br>(๑๖๗)                         | ๕๓.๔<br>(๑๙๑) | ๑๐๐.๐<br>(๓๕๘) |

$$\chi^2 = ๑๑.๒๒๑ , \quad df = ๔ , \quad p = ๐.๐๒๔$$

จากตาราง ๑๐ พบว่า อาชีพของผู้ปกครองกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาเกี่ยวกับการออกกำลังกายในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > ๐.๐๕$ )

**ตาราง ๑๑** แสดงร้อยละ (จำนวน) ของความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก

| อาชีพของผู้ปกครอง         | การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวัน<br>ด้านการพักผ่อน |                       | รวม                    |
|---------------------------|---------------------------------------------------------|-----------------------|------------------------|
|                           | ปานกลาง                                                 | มาก                   |                        |
| ๑.ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ | ๑.๑<br>(๔)                                              | ๔.๕<br>(๑๖)           | ๕.๖<br>(๒๐)            |
| ๒. ทำงานเอกชน / โรงงาน    | ๑๐.๖<br>(๓๘)                                            | ๒๒.๙<br>(๘๒)          | ๓๓.๕<br>(๑๒๐)          |
| ๓. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย   | ๕.๓<br>(๑๙)                                             | ๑๔.๑<br>(๕๐)          | ๑๙.๓<br>(๖๙)           |
| ๔. รับจ้างทั่วไป          | ๕.๓<br>(๑๙)                                             | ๑๔.๕<br>(๕๒)          | ๑๙.๘<br>(๗๑)           |
| ๕. ไม่ระบุคำตอบ           | ๕.๑<br>(๑๘)                                             | ๑๖.๘<br>(๖๐)          | ๒๑.๙<br>(๗๘)           |
| <b>รวม</b>                | <b>๒๗.๔<br/>(๙๘)</b>                                    | <b>๗๒.๖<br/>(๒๖๐)</b> | <b>๑๐๐.๐<br/>(๓๕๘)</b> |

$$\chi^2 = ๒.๓๙๘, \quad df = ๔, \quad p = ๐.๖๖๓$$

จากตาราง ๑๑ พบว่า อาชีพของผู้ปกครองกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาเกี่ยวกับการพักผ่อนในชีวิตประจำวันของ ๒ ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > ๐.๐๕$ )

ตาราง ๑๒ แสดงร้อยละ (จำนวน) ของความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาเกี่ยวกับการมีจิตอาสา ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก

| อาชีพของผู้ปกครอง          | การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวัน<br>ด้านการมีจิตอาสา |               | รวม            |
|----------------------------|-----------------------------------------------------------|---------------|----------------|
|                            | ปานกลาง                                                   | มาก           |                |
| ๑. ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ | ๓.๗<br>(๑๓)                                               | ๒.๐<br>(๗)    | ๕.๗<br>(๒๐)    |
| ๒. ทำงานเอกชน / โรงงาน     | ๑๗.๑<br>(๖๑)                                              | ๑๖.๑<br>(๕๙)  | ๓๓.๒<br>(๑๒๐)  |
| ๓. ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย  | ๙.๓<br>(๓๓)                                               | ๑๐.๑<br>(๓๖)  | ๑๙.๔<br>(๖๙)   |
| ๔. รับจ้างทั่วไป           | ๙.๐<br>(๓๒)                                               | ๑๐.๙<br>(๓๙)  | ๑๙.๙<br>(๗๑)   |
| ๕. ไม่ระบุคำตอบ .....      | ๙.๘<br>(๓๕)                                               | ๑๒.๐<br>(๔๓)  | ๒๑.๘<br>(๗๘)   |
| รวม                        | ๔๘.๖<br>(๑๗๔)                                             | ๕๑.๔<br>(๑๘๔) | 100.0<br>(๓๕๘) |

$$\chi^2 = ๓.๑๙๘, \quad df = ๔, \quad p = ๐.๕๒๕$$

จากตาราง ๑๒ พบว่า อาชีพของผู้ปกครองกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาเกี่ยวกับการมีจิตอาสา ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล จังหวัดนครนายก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > ๐.๐๕$ )

**ตาราง ๑๓** แสดงร้อยละ (จำนวน) ของความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ภาพรวม

| อาชีพของผู้ปกครอง          | การนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิต<br>ในภาพรวมทั้ง ๕ ด้าน |                       | รวม                    |
|----------------------------|------------------------------------------------------|-----------------------|------------------------|
|                            | ปานกลาง                                              | มาก                   |                        |
| ๑. ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ | ๒.๒<br>(๘)                                           | ๓.๔<br>(๑๒)           | ๕.๖<br>(๒๐)            |
| ๒. ทำงานเอกชน / โรงงาน     | ๑๓.๔<br>(๔๘)                                         | ๒๐.๑<br>(๗๒)          | ๓๓.๕<br>(๑๒๐)          |
| ๓. ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย  | ๗.๐<br>(๒๕)                                          | ๑๒.๓<br>(๔๔)          | ๑๙.๓<br>(๖๙)           |
| ๔. รับจ้างทั่วไป           | ๖.๑<br>(๒๒)                                          | ๑๓.๗<br>(๔๙)          | ๑๙.๘<br>(๗๑)           |
| ๕. ไม่ระบุคำตอบ            | ๖.๑<br>(๒๒)                                          | ๑๕.๖<br>(๕๖)          | ๒๑.๗<br>(๗๘)           |
| <b>รวม</b>                 | <b>๓๔.๘<br/>(๑๒๕)</b>                                | <b>๖๕.๑<br/>(๒๓๓)</b> | <b>๑๐๐.๐<br/>(๓๕๘)</b> |

$$\chi^2 = ๓.๖๗๓, \quad df = ๔, \quad p = ๐.๔๕๒$$

จากตาราง ๑๓ พบว่า อาชีพของผู้ปกครองกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาเกี่ยวกับในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > ๐.๐๕$ )

**ตาราง ๑๔** แสดงร้อยละ (จำนวน) ของความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปฏิบัติตามในชีวิตประจำวันหลักไตรสิกขาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านการบริโภคอาหาร

| ฐานะทางเศรษฐกิจของ<br>ครอบครัว | ด้านการบริโภคอาหาร |               | รวม            |
|--------------------------------|--------------------|---------------|----------------|
|                                | ปานกลาง            | มาก           |                |
| ๑. ดี                          | ๒.๕<br>(๙)         | ๑๓.๔<br>(๔๘)  | ๑๕.๙<br>(๕๗)   |
| ๒. ปานกลาง                     | ๑๑.๗<br>(๔๒)       | ๖๙.๓<br>(๒๔๘) | ๘๑.๐<br>(๒๙๐)  |
| ๓. ยากจน                       | ๐.๘<br>(๓)         | ๒.๒<br>(๘)    | ๓<br>(๑๑)      |
| รวม                            | ๑๕.๑<br>(๕๔)       | ๘๔.๙<br>(๓๐๔) | ๑๐๐.๐<br>(๓๕๘) |

$$\chi^2 = ๑.๓๘๐, \quad df = ๒, \quad p = ๐.๕๐๒$$

จากตาราง ๑๔ พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > ๐.๐๕$ )

ตาราง ๑๕ แสดงร้อยละ (จำนวน) ของความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านกับการศึกษา

| ฐานะทางเศรษฐกิจของ<br>ครอบครัว | ด้านการศึกษา  |               | รวม            |
|--------------------------------|---------------|---------------|----------------|
|                                | ปานกลาง       | มาก           |                |
| ๑. ดี                          | ๕.๘<br>(๑๙)   | ๑๐.๖<br>(๓๘)  | ๑๖.๔<br>(๕๗)   |
| ๒. ปานกลาง                     | ๓๓.๕<br>(๑๒๐) | ๔๗.๕<br>(๑๗๐) | ๘๑.๐<br>(๒๙๐)  |
| ๓. ยากจน                       | ๑.๔<br>(๕)    | ๑.๗<br>(๖)    | ๓.๑<br>(๑๑)    |
| รวม                            | ๔๐.๒<br>(๑๔๔) | ๕๙.๘<br>(๒๑๔) | ๑๐๐.๐<br>(๓๕๘) |

$$\chi^2 = ๑.๔๑๒, \quad df = ๒, \quad p = ๐.๔๙๔$$

จากตาราง ๑๕ พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > ๐.๐๕$ )

ตาราง ๑๖ แสดงร้อยละ (จำนวน) ของความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านกับการออกกำลังกาย

| ฐานะทางเศรษฐกิจ<br>ครอบครัว | ด้านการออกกำลังกาย |               |               | รวม            |
|-----------------------------|--------------------|---------------|---------------|----------------|
|                             | น้อย               | ปานกลาง       | มาก           |                |
| ๑. ดี                       | ๐.๓<br>(๑)         | ๕.๓<br>(๑๙)   | ๑๐.๓<br>(๓๗)  | ๑๕.๙<br>(๕๗)   |
| ๒. ปานกลาง                  | ๕.๐<br>(๑๘)        | ๓๔.๑<br>(๑๒๒) | ๔๑.๙<br>(๑๕๐) | ๘๑.๐<br>(๒๙๐)  |
| ๓. ยากจน                    | ๐.๐<br>(๐)         | ๒.๐<br>(๗)    | ๑.๑<br>(๔)    | ๓.๑<br>(๑๑)    |
| รวม                         | ๕.๓<br>(๑๙)        | ๔๑.๓<br>(๑๕๘) | ๕๓.๔<br>(๑๙๑) | ๑๐๐.๐<br>(๓๕๘) |

$$\chi^2 = ๔.๖๔๕ \quad df = ๒, \quad p = ๐.๐๙๘$$

จากตาราง ๑๖ พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ของโรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > ๐.๐๕$ )

**ตาราง ๑๗** แสดงร้อยละ (จำนวน) ของความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายกด้านการพักผ่อน

| ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว | ด้านการพักผ่อน       |                       | รวม                    |
|----------------------------|----------------------|-----------------------|------------------------|
|                            | ปานกลาง              | มาก                   |                        |
| ๑. ดี                      | ๓.๙<br>(๑๔)          | ๑๒.๐<br>(๔๓)          | ๑๕.๙<br>(๕๗)           |
| ๒. ปานกลาง                 | ๒๒.๙<br>(๘๒)         | ๕๘.๑<br>(๒๐๘)         | ๘๑.๐<br>(๒๙๐)          |
| ๓. ยากจน                   | ๐.๖<br>(๒)           | ๒.๕<br>(๙)            | ๓.๑<br>(๑๑)            |
| <b>รวม</b>                 | <b>๒๗.๔<br/>(๙๘)</b> | <b>๗๒.๖<br/>(๒๖๐)</b> | <b>๑๐๐.๐<br/>(๓๕๘)</b> |

$$\chi^2 = ๐.๘๑๓, \quad df = ๒, \quad p = ๐.๖๖๖$$

จากตาราง ๑๗ พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาเกี่ยวกับการพักผ่อนในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > ๐.๐๕$ )

**ตาราง ๑๘** แสดงร้อยละ (จำนวน) ของความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ด้านการมีจิตอาสา

| ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว | ด้านการมีจิตอาสา      |                       | รวม                    |
|----------------------------|-----------------------|-----------------------|------------------------|
|                            | ปานกลาง               | มาก                   |                        |
| ๑. ดี                      | ๘.๑<br>(๒๙)           | ๗.๘<br>(๒๘)           | ๑๕.๙<br>(๕๗)           |
| ๒. ปานกลาง                 | ๓๙.๖<br>(๑๔๒)         | ๔๑.๓<br>(๑๔๘)         | ๘๐.๙<br>(๒๙๐)          |
| ๓. ยากจน                   | ๐.๘<br>(๓)            | ๒.๒<br>(๘)            | ๓<br>(๑๑)              |
| <b>รวม</b>                 | <b>๔๘.๖<br/>(๑๗๔)</b> | <b>๕๑.๔<br/>(๑๘๔)</b> | <b>๑๐๐.๐<br/>(๓๕๘)</b> |

$$\chi^2 = ๒.๑๓๗, \quad df = ๒, \quad p = ๐.๓๔๔$$

จากตาราง ๑๘ พบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาเกี่ยวกับการช่วยเหลือส่วนรวมหรือสังคมในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > ๐.๐๕$ )

ตาราง ๑๙ แสดงร้อยละ (จำนวน) ของความสัมพันธ์ระหว่างฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก ภาพรวมทั้ง ๕ ด้าน

| ฐานะทางเศรษฐกิจของ<br>ครอบครัว | ด้านภาพรวม ทั้ง ๕ ด้าน |               | รวม            |
|--------------------------------|------------------------|---------------|----------------|
|                                | ปานกลาง                | มาก           |                |
| ๑..ดี                          | ๕.๖<br>(๒๐)            | ๑๐.๓<br>(๓๗)  | ๑๕.๙<br>(๕๗)   |
| ๒. ปานกลาง                     | ๒๘.๒<br>(๑๐๑)          | ๕๒.๘<br>(๑๘๙) | ๘๑.๐<br>(๒๙๐)  |
| ๓. ยากจน                       | ๑.๑<br>(๔)             | ๒.๐<br>(๗)    | ๓.๑<br>(๑๑)    |
| รวม                            | ๓๔.๙<br>(๑๒๕)          | ๖๕.๑<br>(๒๓๓) | ๑๐๐.๐<br>(๓๕๘) |

$$\chi^2 = 0.012, \quad df = 2, \quad p = 0.994$$

จากตาราง ๑๙ พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายกภาพรวมไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p > 0.05$ )

3.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนเทศบาล จังหวัดนครนายก จำแนกตาม เพศ ระดับชั้นเรียน จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครอง

#### ๔.๔ ผลการเปรียบเทียบการนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในชีวิตประจำวันของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง ๒๐ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก จำแนกตามเพศ

| หลักหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวัน                    | ชาย<br>(n=167) |        | หญิง<br>(n=191) |        | T      | p       |
|----------------------------------------------------|----------------|--------|-----------------|--------|--------|---------|
|                                                    | $\bar{X}$      | S.D.   | $\bar{X}$       | S.D.   |        |         |
| 1. ไตรสิกขา<br>กับการบริโภคอาหาร                   | ๓.๘๖๘๓         | ๐.๔๘๕๓ | ๔.๐๑๕๗          | ๐.๔๗๗๑ | -๒.๘๓๕ | .๐๐๕**  |
| 2. ไตรสิกขา<br>กับการศึกษา                         | ๓.๕๕๖๙         | ๐.๖๔๕๗ | ๓.๗๙๐๖          | ๐.๖๔๗๔ | -๓.๔๑๒ | .๐๐๑*** |
| 3. ไตรสิกขา<br>กับการออกกำลังกาย                   | ๓.๖๑๖๘         | ๐.๗๕๘๔ | ๓.๕๕๑๖          | ๐.๘๐๑๘ | ๐.๓๐๕  | .๗๖๑    |
| 4. ไตรสิกขา<br>กับการพักผ่อน                       | ๓.๗๙๖๔         | ๐.๖๑๖๔ | ๓.๘๔๘๒          | ๐.๖๒๖๖ | -๐.๗๘๗ | .๔๓๒    |
| 5. ไตรสิกขา<br>กับการช่วยเหลือ<br>ส่วนรวมหรือสังคม | ๓.๕๒๖๙         | ๐.๖๕๖๙ | ๓.๖๑๗๘          | ๐.๗๐๗๕ | ๑.๒๕๙  | .๒๐๙    |
| ภาพรวม                                             | ๓.๖๕๘๗         | ๐.๕๓๕๒ | ๓.๗๗๔๙          | ๐.๖๒๑๒ | ๑.๙๐๑  | .๕๘     |

$p^{**} \leq ๐.๐๑$  ,  $p^{***} \leq ๐.๐๐๑$

จากตาราง ๒๐ พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก จำแนกตามเพศ ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านไตรสิกขากับการบริโภคอาหารและด้านไตรสิกขากับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

**ตาราง ๒๑** การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก จำแนกตาม ระดับชั้นเรียน

| รายการ                                     | แหล่ง        | SS      | df  | MS    | F     | P     |
|--------------------------------------------|--------------|---------|-----|-------|-------|-------|
| ๑. ไตรสิกขากับการบริโภคอาหาร               | ระหว่างกลุ่ม | ๑.๑๖๖   | ๒   | ๐.๕๘๓ | ๒.๓๘๔ | .๐๙๔  |
|                                            | ภายในกลุ่ม   | ๘๖.๘๒๖  | ๓๕๕ | ๐.๒๔๕ |       |       |
|                                            | รวม          | ๘๗.๙๙๒  | ๓๕๗ |       |       |       |
| ๒. ไตรสิกขากับการศึกษา                     | ระหว่างกลุ่ม | ๐.๐๓๗   | ๒   | ๐.๐๑๘ | ๐.๐๔๓ | .๙๕๘  |
|                                            | ภายในกลุ่ม   | ๑๕๓.๖๖๑ | ๓๕๕ | ๐.๔๓๓ |       |       |
|                                            | รวม          | ๑๕๓.๖๙๘ | ๓๕๗ |       |       |       |
| 3. ไตรสิกขากับการออกกำลังกาย               | ระหว่างกลุ่ม | ๑.๕๔๓   | ๒   | ๐.๗๗๑ | ๑.๒๖๗ | ๐.๒๘๓ |
|                                            | ภายในกลุ่ม   | ๒๑๖.๑๓๓ | ๓๕๕ | ๐.๖๐๙ |       |       |
|                                            | รวม          | ๒๑๗.๖๗๖ | ๓๕๗ |       |       |       |
| 4. ไตรสิกขากับการพักผ่อน                   | ระหว่างกลุ่ม | ๐.๑๐๓   | ๒   | ๐.๐๕๑ | ๐.๑๓๒ | ๐.๘๗๖ |
|                                            | ภายในกลุ่ม   | ๑๓๗.๘๑๑ | ๓๕๕ | ๐.๓๘๘ |       |       |
|                                            | รวม          | ๑๓๗.๙๑๓ | ๓๕๗ |       |       |       |
| 5. ไตรสิกขากับการช่วยเหลือส่วนรวมหรือสังคม | ระหว่างกลุ่ม | ๒.๓๑๗   | ๒   | ๑.๑๕๙ | ๒.๔๙๐ | ๐.๐๘๔ |
|                                            | ภายในกลุ่ม   | ๑๖๕.๑๔๗ | ๓๕๕ | ๐.๔๖๕ |       |       |
|                                            | รวม          | ๑๖๗.๔๖๔ | ๓๕๗ |       |       |       |
| ภาพรวม                                     | ระหว่างกลุ่ม | ๐.๙๓๕   | ๒   | ๐.๔๖๗ | ๑.๓๗๐ | ๐.๒๕๖ |
|                                            | ภายในกลุ่ม   | ๑๒๑.๑๓๒ | ๓๕๕ | ๐.๓๔๑ |       |       |
|                                            | รวม          | ๑๒๒.๐๖๗ | ๓๕๗ |       |       |       |

$p > 0.05$

จากตาราง ๒๑ พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก จำแนกตามระดับชั้นเรียน ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

**ตาราง ๒๒** การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก จำแนกตามการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครอง

| รายการ                                            | แหล่ง        | SS      | df  | MS    | F     | P     |
|---------------------------------------------------|--------------|---------|-----|-------|-------|-------|
| ๑. ไตรสิกขา<br>กับการบริโภค<br>อาหาร              | ระหว่างกลุ่ม | ๑.๔๑๕   | ๓   | ๐.๔๗๒ | ๑.๙๒๙ | ๐.๑๒๕ |
|                                                   | ภายในกลุ่ม   | ๘๖.๕๗๖  | ๓๕๔ | ๐.๒๔๕ |       |       |
|                                                   | รวม          | ๘๗.๙๙๒  | ๓๕๗ |       |       |       |
| ๒. ไตรสิกขา<br>กับการศึกษา                        | ระหว่างกลุ่ม | ๑.๑๐๖   | ๓   | ๐.๓๖๙ | ๐.๘๕๖ | ๐.๔๖๔ |
|                                                   | ภายในกลุ่ม   | ๑๕๒.๕๙๒ | ๓๕๔ | ๐.๔๓๑ |       |       |
|                                                   | รวม          | ๑๕๓.๖๙๘ | ๓๕๗ |       |       |       |
| ๓. ไตรสิกขา<br>กับการออก<br>กำลังกาย              | ระหว่างกลุ่ม | ๓.๐๗๘   | ๓   | ๑.๐๒๖ | ๑.๖๙๓ | ๐.๑๖๘ |
|                                                   | ภายในกลุ่ม   | ๒๑๔.๕๙๘ | ๓๕๔ | ๐.๖๐๖ |       |       |
|                                                   | รวม          | ๒๑๗.๖๗๖ | ๓๕๗ |       |       |       |
| ๔. ไตรสิกขา<br>กับการพักผ่อน                      | ระหว่างกลุ่ม | ๐.๓๐๐   | ๓   | ๐.๐๙๙ | ๐.๒๕๗ | ๐.๘๕๖ |
|                                                   | ภายในกลุ่ม   | ๑๓๗.๖๑๔ | ๓๕๔ | ๐.๓๘๙ |       |       |
|                                                   | รวม          | ๑๓๗.๙๑๓ | ๓๕๗ |       |       |       |
| ๕. ไตรสิกขา<br>กับการช่วยเหลือ<br>ส่วนรวหรือสังคม | ระหว่างกลุ่ม | * ๑.๘๐๔ | ๓   | ๐.๖๐๑ | ๑.๒๘๕ | ๐.๒๗๙ |
|                                                   | ภายในกลุ่ม   | ๑๖๕.๖๕๙ | ๓๕๔ | ๐.๔๖๘ |       |       |
|                                                   | รวม          | ๑๖๗.๔๖๔ | ๓๕๗ |       |       |       |
| ภาพรวม                                            | ระหว่างกลุ่ม | ๐.๔๗๐   | ๓   | ๐.๑๕๗ | ๐.๔๕๖ | ๐.๗๑๓ |
|                                                   | ภายใน กลุ่ม  | ๑๒๑.๕๙๗ | ๓๕๔ | ๐.๓๔๓ |       |       |
|                                                   | รวม          | ๑๒๒.๐๖๗ | ๓๕๗ |       |       |       |

$P \leq 0.05$

จากตาราง ๒๒ พบว่าการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับของการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ โรงเรียนเทศบาล ๑ จังหวัดนครนายก จำแนกตามการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครองในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ